

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559 – 2564

ปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศไทยทวีความรุนแรงมากขึ้นตลอดทุกปี เป็นผลเนื่องมาจากขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ แม้ในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมาได้เริ่มมีการปรับทัศนคติเกี่ยวกับขยะมูลฝอย โดยมองว่าขยะมูลฝอยสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ซึ่งถือเป็นทรัพย์สิน (Assets) ที่สามารถเพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่งด้วย แต่ประชาชนยังขาดองค์ความรู้และจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหาและการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จึงไม่ให้ความสำคัญที่จะลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้บูรณาการแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด (รวมกรุงเทพมหานคร) และจัดทำเป็นแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) เมื่อแผนแม่บทฯ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

ทิศทาง

- ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ ตามหลักการ 3Rs
- ระบบจัดการที่เหมาะสม กำจัดแบบศูนย์รวมและแปรรูปผลิตพลังงาน
- ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

- ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ 100 % ในปี 2562
- มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ 100 % ในปี 2563
- กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง 100 % ในปี 2563
- ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ > 30 % ในปี 2564
- ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ > 75 % ในปี 2564
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกที่ต้นทาง > 50 % ในปี 2564

มาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

1. การลดการเกิด ณ แหล่งกำเนิด

- ❖ คัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่
- ❖ การผลิตและใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. การเพิ่มศักยภาพ

- ❖ อปท./จังหวัด มีระบบเก็บรวบรวม ขนส่ง กำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
- ❖ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม(Cluster) ใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานอย่างเหมาะสม
- ❖ สถานที่รวบรวม/กำจัด
- ❖ พัฒนาปรับปรุงกฎหมาย
- ❖ เข้มงวดบังคับใช้กฎหมาย

3. ส่งเสริมการบริหารจัดการ

- ❖ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชน
- ❖ พัฒนาองค์ความรู้
- ❖ เทคโนโลยีการบำบัด/กำจัด
- ❖ พัฒนาระบบฐานข้อมูล
- ❖ สร้างแรงจูงใจในการจัดการ
- ❖ กลไกทางสังคมและทางเศรษฐศาสตร์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. มีกฎหมาย กฎระเบียบเพื่อให้หน่วยงานดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ
3. กระทรวงสาธารณสุข ผลักดันการดำเนินการแบบศูนย์รวมในการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อและกำกับดูแลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในภาพรวมของประเทศ
4. กระทรวงอุตสาหกรรมต้องผลักดันให้ให้โรงงานผู้ก่อกำเนิดกากอุตสาหกรรมในประเทศ เข้าสู่ระบบการจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย
5. งบประมาณจัดสรรจากภาครัฐ ให้เอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุน ภายใต้พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 เพื่อใช้ในการก่อสร้างและเดินระบบจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน
6. จังหวัดติดตามและกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ

โดย : นางสาวศิริรัตน์ เขียวอ่อน

นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

ที่มา

<http://www.pcd.go.th>

<http://infotrash.deqp.go.th>

<http://infofile.pcd.go.th>